

مردان و زنان نمونه از منظر قرآن

جلد اول

مترجمه سلمان

مردان و زنان نمونه از منظر قرآن

(جلد اول)

مؤلف: عزیزالله سلمانیان

ناشر: مهر حطه

طرح جلد و صفحه آرا: زحرارنگار

شابک دوره: ۹۸۸۴۳-۹-۸-۹۷۸-۶۰۰

شابک: ۹۸۸۴۳-۸-۱-۹۷۸-۶۰۰

نوبت چاپ: اول-۱۳۹۷

شمارگان: ۳۰۰۰

قیمت جلد: ۳۵۰۰۰ تومان

تلفن: ۰۹۹۰۱۸۸۷۳۰۳

سرشناسه : سلمانیان، عزیزالله، ۱۳۶۳-

عنوان و نام پدیدآور : مردان و زنان نمونه از منظر قرآن

مؤلف: عزیزالله سلمانیان.

مشخصات نشر : دامغان. مهر حنظله ۱۳۹۷.

مشخصات ظاهری: ۲ ج.

شابک : دوره: ۹۸۸۴۳-۹-۸-۹۷۸-۶۰۰

ج. ۱: ۹۸۸۴۳-۸-۱-۹۷۸-۶۰۰

ج. ۲: ۹۸۸۴۴-۸-۰۰-۹۷۸-۶۲۲

وضعیت فهرست نویسی : فیا

یادداشت : بنایان.

موضوع : مردان در قرآن

موضوع : Men in the Qur'a

موضوع : زنان در قرآن

موضوع : Women in the Qur'an

موضوع : مردان -- جنبه های مذهبی --

اسلام

موضوع : Men -- religious aspects -

- Islam

موضوع : زنان در اسلام

موضوع : Women in Islam

رده بندی کنگره : ۱۳۹۷ ۸ س ۴ / م ۱۰۴ BP

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۱۵۹

شماره کتابشناسی ملی : ۵۲۸۹۰۷۵

آدرس: دامغان. میدان شهدا. انتشارات مهر حطه

فهرست مطالب

۱۵	تقدیم
۱۶	تقدیر
۱۸	پیشگفتار
۲۰	مقدمه
۲۳	فصل اول: کلیات و واژه‌شناسی
۲۵	گفتار اول: کلیات
۳۱	ویژگی‌های الگو
۳۲	مهم‌ترین فایده الگوها:
۳۶	الگو:
۳۶	الف) در لغت به معنی
۳۶	ب) معنی الگو:
۴۷	فصل دوم: نیاز بشر به روش‌های عینی و عملی - زمان و زنان اسوه
۴۹	به نظر واصفاه، نظریه یادگیری اجتماعی
۵۳	فواید و کارکرد خط الگویی:
۵۴	شیوه‌های مختلف تربیت الگویی
۵۴	۱. الگودهی:
۵۵	ب) ارائه الگو از دیگران:
۵۷	۲. الگو پردازی:
۶۰	۳. الگو زدایی:

- ۶۲ قواعد روشی:
- ۶۶ روش اسوه پردازی:
- ۶۷ نکاتی در مورد خاطره مزبور:
- ۶۹ نیاز بشر به اسوه‌ها:
- ۷۰ آفت‌های روش الگویی:
- ۷۵ ریشه بت‌پرستی در عالم:
- ۷۶ عمده‌ترین دلیل نیاز بشر به الگوهای عینی و عملی:
- ۷۷ الگودین انسان:
- ۷۸ اولین الگوپردازی ناه‌اللوب و نادرست:
- ۷۹ مدگرایی:
- ۷۹ تقلید از الگوی بد:
- ۸۰ الگوهای زیانبار و گمراه‌کننده:
- ۸۱ الگوهای فاسد:
- ۸۲ سخن پایانی در بیان نیاز بشر به روش‌های عینی و عملی در مردان و زنان اسوه:
- ۸۵ فصل سوم: مردان و زنان اسوه در آیات و روایات:
- ۸۷ الف) مردان اسوه در آیات و روایات:
- ۸۷ ۱. اسوه قهرمان مقاومت در مقابل شهوت:
- ۹۴ ۲. اسوه قهرمان صبر و تحمل بر شدايد روزگار:
- ۹۵ الف) داستان حضرت ایوب از نظر قرآن:
- ۹۵ ب) داستان حضرت ایوب از نظر روایات:
- ۱۰۱ شأن نزول:
- ۱۰۳ نظم آیات:
- ۱۰۳ شرح داستان اصحاب کهف:

- ۱۰۵..... اسوه نماد تسلیم در مقابل فرمان خدا (اسماعیل):
- ۱۰۸..... ذبح اسماعیل
- ۱۰۹..... صفات و مقام اسماعیل علیه السلام
- ۱۰۹..... ۱. موهبت خاص الهی
- ۱۱۰..... ۲. بردباری
- ۱۱۰..... ۳. صبر و شکیبایی
- ۱۱۰..... ۴. نیکی و کوکاری
- ۱۱۰..... ۵. وفاتمند به وعده
- ۱۱۰..... ۶. امرکننده به نیکوکاران
- ۱۱۱..... اسوه فطرت جویی بت علیه السلام کنی (قهرمان توحید) حضرت ابراهیم علیه السلام
- ۱۱۱..... ولادت حضرت ابراهیم
- ۱۱۲..... مقام بالای حضرت ابراهیم علیه السلام
- ۱۱۳..... عواملی که باعث نزدیک شدن ابراهیم به پروردگارش شد
- ۱۱۳..... ۱. وحشت نداشتن از تنهایی در مسیر حق
- ۱۱۳..... ۲. شجاعت فوق العاده
- ۱۱۳..... آغاز بت شکن
- ۱۱۴..... مقام های حضرت ابراهیم علیه السلام
- ۱۱۵..... شخصیت ممتاز ابراهیم علیه السلام
- ۱۱۷..... اسوه مدیریت و شهامت و شجاعت در مبارزه با طاغوت (حضرت داود علیه السلام)
- ۱۱۸..... حضرت داود در روایات
- ۱۲۳..... ده صفت برجسته داود نبی علیه السلام

- بهبترین الگوی تربیتی قرآن کریم، اسوه مطلق، حضرت محمد صلی الله و علیه وآله و سلم..... ۱۲۵
- نمونه‌ای از اخلاق پیامبر صلی الله و علیه وآله وسلم..... ۱۲۸
- ب. زنان اسوه در آیات و روایات:..... ۱۳۳
- آسیه و خلوص ایمان..... ۱۳۵
- حضرت مریم علیها السلام..... ۱۳۷
- اولین ویژگی حضرت مریم علیها السلام پاکدامنی..... ۱۳۸
- نکته‌ها..... ۱۳۹
۳. سومین ویژگی حضرت مریم علیها السلام، بانوی برگزیده الهی..... ۱۴۲
- چهارمین ویژگی حضرت مریم علیها السلام، طریقه شکرگزاری اوست..... ۱۴۳
- حضرت خدیجه علیها السلام (همسر پیامبر):..... ۱۴۳
- مقام والای حضرت خدیجه علیها السلام..... ۱۴۴
- خدیجه سلام الله علیها در قرآن:..... ۱۴۵
- مهم‌ترین ویژگی حضرت خدیجه علیها السلام به یزید بکتاپرستی ابراهیم علیهم السلام..... ۱۴۶
- دومین ویژگی به شخصیت عاطفی خدیجه علیها السلام..... ۱۴۷
۳. سومین ویژگی، ادیبی آگاه و هوشمند..... ۱۴۷
۴. چهارمین ویژگی، ثروت بی‌کران حضرت خدیجه علیها السلام..... ۱۴۸
۵. ویژگی، سرچشمه شگفت‌انگیز ولادت حضرت زهرا علیها السلام از خدیجه علیها السلام..... ۱۴۸
- حضرت فاطمه زهرا علیها السلام..... ۱۴۹
- مختصری از زندگی حضرت فاطمه علیها السلام..... ۱۵۰
- شبهه‌ای از فضائل حضرت فاطمه زهرا علیها السلام..... ۱۵۰

- دومین فضیلت فاطمه زهرا ^{س.ا.ه}، تهجد و عبادت ۱۵۲
- سومین فضیلت فاطمه زهرا ^{س.ا.ه}: ترس از روز قیامت ۱۵۳
- چهارمین فضیلت حضرت فاطمه زهرا ^{س.ا.ه} انس با قرآن کریم ۱۵۴
- پنجمین فضیلت حضرت فاطمه زهرا ^{س.ا.ه}: الگوی حیا و عفاف ۱۵۵
- فصل چهارم: ویژگی‌های انسان نمونه ۱۵۷
- گفتار اول: سیمای اعتقادی: ۱۵۹
- جهان‌شناسی: ۱۵۹
- الف) هدف‌سندی: ۱۵۹
- آثار جهان‌بینی ۱۶۰
- قسمتی از آثار جهان‌بینی الهی ۱۶۱
- اوصاف انسان‌های نمونه: ۱۶۲
- هدف از آفرینش ۱۶۳
- ب) نظام احسن: ۱۶۵
- حافظ و ناظر ۱۶۵
- بهترین دلیل بر وجود خداوند: ۱۶۶
- مراحل شگفت خلقت انسان: ۱۶۷
- لازمه آفرینش و هدایت ۱۶۸
- آفرینش، مرگ و حیات انسان ۱۷۰
- لرزه بر اندام خاشعان ۱۷۱
- احسن تقویم ۱۷۳
- ج) غیب و شهود ۱۷۴
- اسرار غیب: ۱۷۵

- ایمان به غیب ۱۷۷
- آثار تقوا در روح و جسم انسان ۱۷۷
- اول: ایمان به غیب (که بحث ما هم هست) ۱۷۷
- دوم: خداشناسی ۱۷۹
- خداشناسی فطری: ۱۸۰
- پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله و سلم می فرماید: ۱۸۴
- سنت های الهی ۱۸۶
- پیمان نخستین ۱۸۷
- سوم: انسان شناسی ۱۸۹
- انسان نماینده خداوند بر روی زمین ۱۹۰
- هدف از آفرینش ۱۹۲
- خلقت جن و انس برای عبادت ۱۹۳
- جایگاه انسان ۱۹۶
- کرامت انسانی ۱۹۸
- اختیار انسان ۲۰۱
- تعریف اختیار بنا بر نظر آیت الله مصباح ۲۰۲
- تکلیف انسان ۲۰۳
- بزرگ ترین افتخار بشر ۲۰۴
- امانت چیست؟ ۲۰۶
- اما در معنای عرضه امانت: ۲۰۶
- مسئولیت انسان ۲۰۷
- چهارمین مبحث در بحث سیمای اعتقادی انسان نمونه، راهنما شناسی است ۲۰۹

۲۰۹	نبوت و ولایت
۲۱۰	دلیل اول:
۲۱۰	جواب:
۲۱۱	دلیل دوم:
۲۱۱	جواب:
۲۱۲	ضرورت ولایت:
۲۱۳	۱. تجلی توحید ربوبی:
۲۱۴	الف) دین ابراری نیست:
۲۱۴	نور ایمان و صلوات کم:
۲۱۵	۲. لازمه هدایت دین:
۲۱۷	لزوم بعثت انبیاء از دیدگاه قرآن:
۲۱۷	انگیزه اول: تثبیت توحید:
۲۱۹	انگیزه دوم: رفع اختلاف‌ها:
۲۲۰	راه وصول به وحدت:
۲۲۲	انگیزه سوم: فصل خصومات:
۲۲۳	ایمان به نبوت:
۲۲۳	الف) راه و رسم ایمان:
۲۲۴	ویژگی‌های پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و امامان علیهم السلام :
۲۲۵	الف) علم خدادادی:
۲۲۵	۲. عصمت:
۲۲۶	اعجاز قرآن:
۲۲۷	دلایل اعجاز قرآن:
۲۲۷	دلایل اعجاز قرآن:

۲۲۷	۱. فصاحت و بلاغت
۲۲۷	۲. اُمی بودن آورنده
۲۲۸	۳. هماهنگی و عدم اختلاف
۲۲۸	پنجمین مبحث در بحث سیمای اعتقادی انسان نمونه، دین‌شناسی است
۲۲۸	مفهوم دین
۲۲۹	انگیزه‌های پژوهشی
۲۳۲	آروزهای دراز، عامل بزرگ غفلت
۲۳۳	فلسفه و بنودی دین
۲۳۴	اسلام و آیین حق
۲۳۵	دلیل انحصار دین حق بر اسلام
۲۳۵	مسئله خاتمیت
۲۳۶	گفتار دوم: سیمای اخلاقی رفتاری
۲۳۶	بخش اول: اخلاق و رفتار فردی
۲۳۷	۱. مؤلفه‌های جسمی
۲۳۷	الف) تغذیه سالم
۲۴۳	ب) خواب سالم
۲۴۶	ج) ورزش سالم
۲۵۱	۳. تیراندازی
۲۵۲	د) بهداشت سالم
۲۶۰	۲. مؤلفه‌های روحی:
۲۶۰	الف) عشق به خداوند
۲۶۵	ب) اقامه نماز و مناجات
۲۶۹	پ) انس با قرآن کریم

۲۷۴	شکر
۲۷۷	بخش دوم: اخلاق و رفتار خانوادگی
۲۷۸	مؤلفه‌های سرور اجتماعی
۲۷۸	۱. اهمیت ازدواج
۲۸۱	ب) حُسن خلق
۲۸۱	ج) سلامت عقل
۲۸۲	هـ) اصالت خانوادگی
۲۸۲	د) عفاف
۲۸۲	س) زیبایی
۲۸۳	ش) پاکی از آلودگی
۲۸۳	۲. بهره‌گیری از خوش‌خاست
۲۸۹	۳. صلہ رحم
۲۹۱	ب) روش‌های صلہ رحم
۲۹۲	۴. ساده زیستی
۲۹۴	ب) چشم ندوختن به نعمت‌های مادی
۲۹۵	پ) زرق و برق
۲۹۵	ت) دنیا و متاع غرور
۲۹۸	بخش سوم: اخلاق و رفتار اجتماعی
۳۰۰	۱. اخوت
۳۰۱	دشمنان دیروز و برادران امروز
۳۰۱	۲. دستورات شش گانه:
۳۰۲	الف) مسخره کردن
۳۰۲	ب) عیب‌جویی

۳۰۴		پ) القاب زشت
۳۰۵		ت) گمان بد
۳۰۷		ث) تجسس
۳۰۷		ج) غیبت
۳۰۸		دیدگاه علامه طباطبائی رحمه الله در المیزان
۳۱۱		۳. رفتار و رسوم پسندیده
۳۱۲		برنامه چهار مرحله‌ای داعیان الی الله
۳۱۳		۴. وفای به عهد
۳۱۵		فهرست منابع

پیشگفتار

یکی از موضوعات مهمی که در قرآن کریم از آن‌ها سخن به میان آمده، مردان و زنان نمونه‌ای است که قرآن کریم چهره‌های متنوع از الگوها و نمونه‌ها را معرفی نموده است. به در یک دارای ویژگی‌های خاص خود بوده و گاهی نیز در تمام ابعاد و گاهی در برخی از ویژگی‌ها نمونه و الگو می‌باشد.

انسان برای تکمیل شخصیت خویش و دستیابی به سعادت، باید از مراحل دشوار بگذرد و طی این مراحل بدون الگو و راهنما، امکان‌پذیر نیست. به‌رغم اینکه ادیان الهی برای پاسخ به این نیاز، پیامبران را به عنوان الگو معرفی کرده‌اند و دین اسلام نیز که جامع‌ترین ادیان آسمانی است، پیامبر اکرم (ص) را که افضل همه انبیاء پیشین است را به عنوان خاتم رسولان و کامل‌ترین انبیا معرفی کرده است (لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا).

یقیناً برای شما در (روش و رفتار) پیامبر خدا الگوی نیکویی است برای کسی که همواره به خدا و روز قیامت امید دارد و خدا را بسیار یاد می‌کند. تا مردم با تأسی و پیروی از آن حضرت، گوهر وجودی خود را شکوفا سازند.

علامه طباطبائی^{ره} با توجه به ضرورت و نیاز زندگی اجتماعی به تقلید و پیروی انسان‌ها از عالمان و متخصصان می‌فرماید: بنای عقلای عالم بر این است که هر کس

به اهل خبره در هر فن مراجعه نماید و حقیقت واقع این مراجعه همان تقلید اصطلاحی است که معنایش اعتماد کردن به دلیل اجمالی در هر مسئله‌ای است که دسترسی به دلیل تفصیلی آن از حدّ و حیطه طاقت آن شخص بیرون است.^۱

و فطرتاً هر انسانی باید خودش به جستجوی دلیل تفصیلی پرداخته و آن را به دست آورد و از آنجا که انسان در تمام شئون زندگی تخصص کافی و جامع ندارد، لذا باید به الگوهای اسوه‌های دینی تمسک کند و مسیر زندگی‌اش را به وسیله الگوها و اسوه‌های دینی اصلاح کند تا به تکامل و شکوفایی سفارش شده در قرآن کریم دست پیدا کند.

www.ketab.ir

۱. المیزان فی تفسیر القرآن، سید محمدحسین طباطبائی، ترجمه محمدباقر موسوی همدانی

